

1054

1

**Starptautiskās organizācijas palīdzības
sniegšanai revolūcijas cīnītājiem/MOPR**

/Latvijas PSR sekcija

1940 - 1941

**Pastāvīgi glabājamo lietu apraksts Nr. 1
par gadiem 1940 - 1941**

Fonda Nr. 1054

LATVIJAS PSR CENTRĀLAIS VALSTS OKTOBRA REVOLŪCIJAS
UN SOCIĀLISTISKĀS CELTNIECĪBAS ARHĪVS

*Latvijas seksija Sarkanā Palīdzība
(1925 - 1941. II.)*

STARPTAUTISKĀS ORGANIZĀCIJAS PALĪDZĪBAS
SNIEGŠANAI REVOLUCIONĀRIEM (MOPR)

LATVIJAS PSR SEKCIJA (1925 - 1947.r.r.)

F.Nr.1054
pastāvīgi glabājamo lietu

Apr.Nr.1.

1937.-1941.g.

Satura rādītājs

1. Latvijas PSR MOPR šūnas		1 - 5 lieta
2. Kuldīgas	-"-	6 "
3. Liepājas	-"-	7 - 8 "
4. Rēzeknes	-"-	9 "
5. Rīgas	-"-	10 - 12 "
6. Tukuma	-"-	13 - 14 "
7. Sarakste		15 - 17 "
8. Materiāli		18 "

P r i e k š v ā r d s

Latvijas Sarkanā Palīdzība bija nelegāla, bezpartejiska, revolūcionāra darbaļaužu organizācija revolūcionārās cīņas upuru materiālai, morālai un juridiskai un politiskai atbalstīšanai.

Tā darbojas 1925.-1941.gadā un bija starptautiskās organizācijas palīdzības sniegšanai revolucionāriem (MOPR) sekcija. Sarkanās Palīdzības darbu vadīja tās Centrālā Komiteja, kam bija pakļautas Rīgas un apgabalu organizāciju komitejas. Organizācijas bija izveidotas Baldonē, Jelgavā, Tukumā, Liepājā, Rēzeknē, Valmierā u.c., spēcīgākās no tām bija Rīgā un Daugavpilī.

Biedru skaits organizācijās bija ļoti mainīgs, jo buržuāziskās varas orgāni pret Sarkanās Palīdzības biedriem vērsās tikpat bargi kā pret LKP un LKJS biedriem.

Sarkanās Palīdzības biedri uzturēja sakarus ar politieslodzītiem Latvijas cietumos, nelegāli vāca līdzekļus revolucionāru un viņu ģimenes locekļu pabalstiem, cīnījās pret terora režīmu ieslodzījumu vietās, 1936 -1939.gadā organizēja palīdzību Spānijas nacionāli revolucionārā kara dalībniekiem un viņu ģimenes locekļiem. Bez tam Sarkanā Palīdzība veica plašu internacionālās audzināšanas darbu un propagandu darbaļaužu vidū, piedalījās cīņā par amnestijas likumprojekta pieņemšanu un antifašistiskās tautas frontes izveidošanu.

Šajā darbā liela nozīme bija Sarkanās Palīdzības preses izdevumiem "Sarkanā Palīdzība", "Sarkanā Atbalss", "Sarkanās Palīdzības Aktīvists" u.c. Sarkanā Palīdzība uzturēja sakarus ar MOPR organizācijām PSRS, Vācijā u.c., piedalījās protesta kustībā pret G. Dimitrova un E.Tēlmana apcietināšanu, sūtīja

ziņojumus uz ārzemēm par Latvijas politieslodzīto stāvokli fašistiskās diktatūras apstākļos, palīdzēja vajātiem revolucionāriem emigrēt uz Franciju un Zviedriju.

Latvijas Sarkanā Palīdzība darbojās Latvijas Komunistiskās Partijas vadībā. Tās darbā piedalījās LKP CK locekļi: E. Ozoliņš, E. Apīne, O. Auguste, A. Nurža, A. Pētersone, N. Rauhmane u.c.

1939.g. notika Vislatvijas Sarkanās palīdzības konference.

Pēc fašistiskās diktatūras gāšanas 1940.gadā Sarkanā Palīdzība sāka darboties legāli, tās organizācijas nodibinājās gandrīz katrā uzņēmumā, pagastā, iestādē. 1941.gada februārī Sarkanās Palīdzības organizācija pieņēma nosaukumu LPSR MOPR organizācija un iekļāvās PSRS MOPR organizācijas sastāvā.

Fonds Nr.1054 "Latvijas PSR MOPR Tukuma aprinča organizācija", kurā bija 2 lietas, 1972.gada septembrī pārstrādāts. Tajā, pēc zinātniski tehniskās apstrādes, tagad ir 19 lietas, kuras inventarizētas aprakstā Nr.1. Fonda aprakstā ietverti materiāli par Sarkanās Palīdzības darbību 1940.-1941.gadā, kurus 1970.gada janvarī saņēma no Latvijas PSR Centrālā valsts vēstures arhīva. Pēc fonda pārstrādāšanas, tā nosaukums mainīts - „Latvijas PSR MOPR”.)

Pievienotie materiāli iepazīstina ar dažādu MOPR šūnu darbību: Rīgas, Liepājas, Rēzeknes, Kuldīgas u.c. Dokumenti: protokoli, biedru kartes, biedru iestāšanās anketes, darba plāni u.c. izpildīti galvenokārt rokrakstā latviešu valodā.

1) Starptautiskās organizācijas palīdzības sniegšanai revolucionāriem (MOPR) Latvijas PSR sekcija.

Fonda lietas sistematizētas alfabētiskā kārtībā: šūnu protokoli, biedru saraksti un anketes, sarakste.

Sarkanās palīdzības darbības materiāli saglabājušies ļoti nepilnīgi, tādēļ fondā atstāti arī tādi materiāli kā kases pārskati un kases grāmata, kuri iepazīstina ar Sarkanās palīdzības darbības apjomu un aktīvāko šūnu skaitu. Interesanti ir materiāli par Lstviijas PSR MOPR sadarbību ar PSRS MOPR, palīdzības sniegšanu politiskiem emigrantiem un to ģimenes locekļiem u.c.

1972.g. 4. oktobrī

Sastādīja jaun. zin. līdzstr.

Dz. Blumberga
Dz. Blumberga.

Nr. p.k.	Lietu nosaukums	Galējie dati	Lapu skaits	Piezīmes
1	2	3	4	5
1.	Latvijas PSR MOPR šūnu protokoli, darbības pārskati un sociālistiskās sacensības līgums.	1940.g. 9.okt. 1941.g. 15.marts	17	
2.	Latvijas PSR MOPR šūnu saraksts	1941.g. maijs	6	
3.	Latvijas Sarkanās Palīdzības biedru saraksts	1940.g. 10.marts	10	
4.	Latvijas PSR MOPR šūnu statistiskās kartītes un biedru saraksts	1941.g. aprīlis	6	
5.	Latvijas Sarkanās Palīdzības biroja kases pārskati	1937.g. jūn. 1939.g. marts	5	
6.	Kuldīgas MOPR šūnu biedru naudas iemaksas saraksti un kases pārskati	1940.g. 1.okt. 1941.g. 9.jūn.	23	
7.	Liepājas pilsētas MOPR šūnu sapulces protokols un darbības pārskati.	1941.g. 7.dec. 1941.g. 27. maijs	13	
8.	Liepājas pilsētas MOPR šūnu biedru anketes un iedzīvotāju iesniegumi uzņemt MOPR	1940.g. 10. okt. 1941.g. 18.jūn.	12	
9.	Rezeknes MOPR šūnas biedru kartes, biedru saraksti, sociālistiskās sacensības līgums.	1940.g. 10.marts 1941.g. 17.jūn.	9	
10.	Rīgas pilsētas MOPR šūnu biedru anketes	1940.g. 1941.g.	95	
11.	Rīgas pilsētas MOPR šūnu kases grāmata	1940.g. 20.jūn. 1941.g. 19.jūn.	25	
	11a Rēzeknes MOPR šūnu sapulces protokoli, saraksti un iesniegumi, saraksts u.c.	1941.g. februāris- jūnijs	248	

- 2 -

1	2	3	4	5
12.	Rīgas pilsētas Staļina rajona MOPR šūnu biedru kartes un biedru reģistrācijas saraksts	1940.g. 1941.g.	4	
13.	Tukuma apriņķa MOPR šūnas komitejas sēžu protokoli	1940.g. 28.jūl. 1941.g. 25.marts	27	
14.	Tukuma apriņķa MOPR šūnu biedru sapulču protokoli	1940.g. 7. aug. 1941.g. 19.jūn.	31	
15.	Sarakste ar Latvijas PSR KP CK, MOPR šūnu komitejam u.c. par palīdzības sniegšanu MOPR biedriem, to politisko uzticamību u.c.	1940.g. 23.aug. 1941.g. 19.jūn.	32	
16.	Sarakste ar PSRS MOPR CK par Latvijas PSR MOPR darba organizēšanu, pabalstu vākšanu politieslodzītiem ārzemēs, MOPR kadru sagatavošanu u.c.	1940.g. 31.aug. 1941.g. 29.jūn.	75	
17.	Sarakste ar PSRS MOPR CK un Latvijas PSR KP CK par politisko emigrantu atgriešanās iespēju Latvijā, pensijas piešķiršanu Spānijas pilsoņu karā kritušo karavīru piederīgiem, u.c.	1940.g. 9.nov. 1941.g. 23.jūn.	52	
18.	Materiāli par politiskiem emigrantiem un Spanijas pilsoņu kara dalībniekiem.	1940.g. 31.janv. 1941.g.	76	
18a	Sarakste ar PSRS MOPR CK, UKPCK u.c. par pilsoņu atgriešanās no ārzemēm un personālo	9.jūn.	1940-41	19
19.	Pārstrādātais apraksts pensiju piešķiršanai		1+1	

Sajā aprakstā inventarizētas 19 (deviņpadsmit) lietas

Aprakstu sastādīja jaun. zin. līdzstr. Dz. Blumberga
Dz. Blumberga

4. oktobrī.

Sajā aprakstā inventarizētas 20 (divdesmit) lietas,
t. sk. N 11a.

1978.g. 22. novembrī.

V. zin. līdzstr. Janovs
Uor. šis. dz. 24.12.73 21.11.1978 Qem

Турецкого 1 (огно) зливо н 18^а.

19.12.88

руч

PA 1992. 03 03
ains

Aprakstā 21 (свагварогли) втрисеел
н 11^а, н 18^а глабāšanas vienības

1988.g. „19“ геладор

CVORA zinātn. līdzstrād. архивārs

PA 1994. 25 04
rec. fondu glab
ains

03
Miy

04
lab Miy

Šini lietā 7 (cenu) mežot, B j. 7. 5
oraleņu numurētas lapas

1973. g. 22. jūnijā

CVORA zinātn. līdz. arhivārs Ucy

Проверено в 1986 г.